Vastgesteld op het Vierde Partijkongres van de SP dd. 14 november 1987

BEGINSELEN VAN DE SOCIALISTIESE PARTIJ

ALGEMEEN

GESCHIEDENIS EN KLASSENSTRIJD

De geschiedenis van de mensheid is de geschiedenis van de strijd voor het bestaan. Met als belangrijkste kenmerk de klassenstrijd. In de strijd voor het bestaan stonden en staan de mensen altijd in een bepaalde relatie tot elkaar. Slaven en slavenhouders, lijfeigenen en adel, arbeidersklasse en kapitalistenklasse. In het algemeen: onderdrukten en onderdrukkers, uitgebuitenen en uitbuiters. Ook het kapitalisties systeem zoals we dat in Nederland kennen wordt gekenmerkt door klassentegenstellingen en daaruit voortspruitende klassenstrijd.

KAPITAAL EN MAATSCHAPPIJ

De belangen van het kapitaal zijn niet gelijk aan de belangen van de maatschappij en de meerderheid van de mensen die daarin leven. Het belang van het volk wordt voortdurend ondergeschikt gemaakt aan het beginsel van winstmaximalisering.
Banken, pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen, grote ondernemingen en multinationals hebben de macht over de produktiemiddelen. De produktie en de maatschappij worden gereguleerd naar hun winsthonger. Want ook de staat — leger, politie, rechterlijke macht, regering — is niet neutraal. Zij handhaaft het partikulier bezit der produktiemiddelen en daarmee de heerschappij van het kapitaal. In de moderne kapitalistiese maatschappij heeft de overheid ook een belangrijke regulerende taak. Scholing, gezondheidszorg, belastingen, subsidies, infrastruktuur, geldpolitiek en dergelijke moeten de meest gunstige voorwaarden scheppen voor de ontwikkeling van de kapitalistiese ekonomie. Maar hoezeer de staat zich ook opwerpt als beschermheer, de kapitalistiese ekonomie komt na iedere opleving weer in een krisis terecht. Dat was vorige eeuw al zo en dat is nu niet anders.

KRISIS EN OORLOG

Krisis, verhevigde konkurrentie om afzetmarkten en grondstoffen, en een ongelijkmatige ontwikkeling der afzonderlijke nationale ekonomieën resulteerden in de rampspoed van twee wereldoorlogen.

PRODUKTIVITEITSSTIJGING

Maar dwars door alle chaos en ellende ziet men een voortdurende verbetering van het produktieapparaat, een grotere kennis en produktiviteit. In het tijdperk van de automatisering stijgt de produktiviteit van de werkers

naar ongekende hoogte. Het is mogelijk om iedereen een goed leven te verzekeren. Maar het tegendeel gebeurt. Er ontstaat een massale hardnekkige werkloosheid en de sociale zekerheid wordt afgebroken. Maar zelfs als bedrijven vrij algemeen fantastiese winsten maken, worden de grote maatschappelijke problemen zoals werkloosheid en vernietiging van het milieu niet opgelost.

NEDERLAND IN DE WERELD

Nederland hoort tot het rijke en hoog-ontwikkelde deel van de kapitalistiese wereld. Maar de rijkdom van dit deel, globaal bestaande uit de VS, West-Europa en Japan, wordt mede verklaard door de imperialistiese overheersing van de zogenoemde Derde Wereld. Dat komt het scherpst tot uitdrukking in de enorme schuldenkrisis. Veel van die Derde Wereldlanden worden letterlijk leeggezogen. Ze zitten vast aan een oplopende schuldenlast waarover ze niet of ternauwernood de rente kunnen betalen. Daarom worden steeds weer nieuwe leningen aangegaan die de schuldenlast verhogen. Het grootkapitaal eist voor verdere leningen een verdergaande uitmergeling van de bevolking. Deze landen zijn vaak financieel afhankelijk van hun export, die meestal bestaat uit één of enkele grondstoffen. Maar datzelfde grootkapitaal betaalt steeds minder voor die grondstoffen. Landen die uit dit systeem willen breken krijgen de volle laag aan boykotmaatregelen, maar ook aan militaire en ekonomiese ondermijning. In de geschiedenis is dat het lot geweest van bijna alle landen die hun eigen weg wilden gaan. Gezien de start van het merendeel van die landen — vanuit zeer armoedige omstandigheden — en rekening houdend met de ondermijning van buitenaf, is het opmerkelijk wat in de meeste gevallen door de bevolking is bereikt.

SOCIALISME EN S.P.

Het socialisme baant zich een weg in de wereld. Het is een historiese ontwikkeling die aansluit bij de behoeften van het overgrote deel van de volkeren. In deze historiese ontwikkeling vindt de SP haar bestaansgrond.

SOCIALISME

VEROVERING VAN DE STAATSMACHT

In een maatschappij met een kapitalistiese produktiewijze is de staat werktuig van het kapitaal en hoeder van haar belangen. Op weg naar het socialisme moet de werkende klasse bereid en in staat zijn om de staatsmacht te veroveren. Pas dan kan de maatschappij zich meester maken van de produktiemiddelen om ze aan te

wenden om in de behoeften van de gemeenschap te voorzien.

ZOGENAAMDE DEMOKRATIE

Het socialisme maakt een eind aan het buitenparlementaire regiem dat de kapitalisten over ons land uitoefenen. Over het wel en wee van het Nederlands volk wordt nu immers niet beslist door de vertegenwoordigers, die in de zogenaamde demokratiese instellingen gekozen worden. Niet door de gemeenteraad, niet in de ministerraad maar in de direktiekamers vallen de besluiten, die doorslaggevend zijn voor het dagelijks leven van de bevolking.

Het politieke systeem dat wij nu in Nederland hebben, de parlementaire demokratie, is het meest demokratiese systeem binnen het kapitalisme. Maar de maatschappij zal er nooit grondig door worden veranderd. Het parlement heeft er nòch de macht, nòch de mogelijkheden toe. Echte veranderingen in de politiek voltrekken zich als gevolg van wijzigingen in de machtsverhoudingen zoals die in de maatschappij bestaan.

VERKIEZINGEN

Niettemin doet de SP mee aan demokratiese verkiezingen. De SP gebruikt die verkiezingen als graadmeter en als propagandamiddel voor het socialisme. Onze aanwezigheid in vertegenwoordigende lichamen geeft ons bovendien de kans om daar op te treden als spreekbuis van wat er onder de mensen leeft. Door onze inbreng kunnen wij daarnaast ook de buitenparlementaire aktie versterken.

ZEGGENSCHAP OVER DE PRODUKTIE

Het gaat erom wie het in de bedrijven voor het zeggen heeft. Daar wordt immers beslist over werkgelegenheid en werkloosheid, over arbeidsomstandigheden, over lonen en prijzen, over vervuiling of een schoon milieu, over de produkten die wèl en die niet op de markt komen.

HEERSCHAPPIJ VAN HET VOLK

Het socialisme vervangt de heerschappij van een handjevol machthebbers door de heerschappij van het volk onder leiding van de arbeidersklasse. Het socialisme stelt de produktiemiddelen in handen van de gemeenschap zodat het volk zelf kan beschikken over de resultaten van haar inspanningen. Alle rijkdom komt voort uit arbeid; daarom zijn de werkers rechtmatig eigenaar van de produktiemiddelen. Daarom spreken we in het socialisme pas van echte demokratie.

SOCIALISME: MENS CENTRAAL

Socialisme betekent dat de werkende klasse, als eigenaren van de bedrijven, meester zijn van hun eigen arbeid. Dat wil méér zeggen dan alleen dat de mensen elkaar als gelijken recht in de ogen kunnen zien. Dat betekent namelijk ook dat voldaan is aan de voorwaarden om bij alle beslissingen de mens centraal te stellen in plaats van het kapitaal. Uitschakeling van het kapitalistiese partikulier bezit van de produktiemiddelen betekent dat voor

lonen, prijzen, werk, huisvesting, milieubescherming, onderwijs, verkeer, gezondheidszorg, sociale uitkeringen en buitenlandse politiek menselijke normen kunnen worden aangelegd. Eindelijk kan de maatschappij dan zo worden ingericht dat het vervullen van de belangrijkste menselijke verlangens op de eerste plaats komt: bestaanszekerheid, gelijkheid en solidariteit.

SOCIALISME: BETERE TOEKOMST

Het socialisme heeft ongekende mogelijkheden en opent de weg naar een betere toekomst. Socialisme is de voorwaarde om een eind te maken aan de verspilling van arbeid en grondstoffen, aan de burokratie binnen en buiten de bedrijven. Het vervangt konkurrentie, fabrieksgeheimen en gekonkel door een planmatige ekonomie. Het socialisme is een zuinig systeem omdat bij alles de vraag wordt gesteld: Komt dit ten goede aan de mensen? De vergiftiging van het leefmilieu, de verspilling van de grondstoffen en de groeiende tegenstellingen tussen 'rijke' en 'arme' landen, maakt het socialisme tot een noodzakelijkheid, wil het voortbestaan van de mensheid verzekerd worden.

NEDERLAND SOCIALISTIES

De strijd voor het socialisme in Nederland is ook de grootst mogelijke bijdrage die wij kunnen leveren aan de strijd voor de wereldvrede. Gezien de wereldomvattende verbreiding van het kapitalisme, betekent de strijd voor het socialisme in ieder land een daadwerkelijke bijdrage aan de bevrijding van andere volken.
Omdat de strijd voor het socialisme niet ophoudt bij de landsgrenzen, beschouwt de SP het tevens als haar taak om daar waar mogelijk de strijd voor het socialisme elders te ondersteunen.

DE SOCIALISTIESE PARTIJ

DOELSTELLING S.P.

Het doel van de Socialistiese Partij is het verwezenlijken van een socialistiese maatschappij in Nederland. Dat is een gigantiese opgave, die veel inzicht, uithoudingsvermogen en geduld vereist. Een partij die zichzelf zulke taken stelt moet een bijzondere partij zijn. De SP draagt de kenmerken van zo'n partij:

MARXISME-LENINISME/ DIALEKTIES EN HISTORIES MATERIALISME

1. De SP is hoedster en voedster van het socialisties gedachtengoed. De SP is marxisties-leninisties omdat zij het wetenschappelijk socialisme hanteert als uitgangspunt en leidraad om problemen op de juiste manier aan te pakken. Met behulp van onze wereldbeschouwing, het dialekties en histories materialisme, zijn wij in staat een konkrete analyse te maken van de

konkrete situatie. Dit is de belangrijkste voorwaarde om de strategie en taktiek te bepalen in de strijd voor het socialisme.

MASSALIJN

2. De SP weet zich verbonden met de brede massa's. Uiteindelijk is het de massa die de geschiedenis schrijft. De SP beweegt zich in de massa als een vis in het water, met als doel het politiek bewustzijn te verhogen en alle vooruitstrevende strijd op gang te brengen die de omstandigheden van de gegeven plaats en tijd toelaten.

DEMOKRATIES CENTRALISME

3. Ook de slagkracht van de partij moet optimaal zijn. Daartoe zijn we demokraties-centralisties georganiseerd. Dat betekent dat er naast vrijheid van kritiek en diskussie, discipline en eenheid is in de organisatie.

LEIDING GEVEN

Aan deze voorwaarden moet de partij voldoen om werktuig te kunnen zijn in handen van het vooruitstrevende deel van de bevolking. Aan deze voorwaarden moet de partij ook voldoen om leiding te kunnen geven in de strijd voor het socialisme.

HET SOCIALISME NADERBIJ

De weg naar het socialisme is geen vierbaansweg waarlangs men zich snel en komfortabel verplaatst. De heersende machten verlaten niet vrijwillig hun machtspositie ten behoeve van het volk. Integendeel, zij gebruiken een hele batterij aan middelen om het volk te demoraliseren en afhankelijk en ondergeschikt te maken aan de belangen van het kapitaal. In tijden van verzet worden tijdelijke kadootjes weggegeven om opstandige gevoelens af te kopen. En wanneer de strijd om de macht uitbreekt, dan worden politie en leger tegen de bevolking ingezet.

In alle situaties zal de SP een antwoord moeten hebben op de vraag: 'Hoe brengen we het socialisme naderbij?' En in laatste instantie natuurlijk: 'Hoe brengen we het volk naar de overwinning?'

Daar gaat het uiteindelijk om. Daartoe moet de SP vakkundig alle draden van het verzet tot een koord vlechten dat sterk genoeg is om het kapitalisme aan op te hangen.